

ОСОБЛИВОСТІ ВІЗУАЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ ПОРУШЕНОГО
МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

О.М. Погоріла, студент

О.В. Чемакіна, кандидат архітектури, доцент

Національний авіаційний університет, Київ, Україна

Актуальність теми дослідження. Аналіз існуючого стану території Донецьку показав, що переважна частина природних відвалів згасла та недієздатна. Більшість відвалів розміщені в центральній та середній зонах міста, займають великі площі у міському середовищі та негативно впливають на екологічний стан оточуючого середовища. Велика кількість фотографічних матеріалів у світовій мережі інтернет підтверджує твердження щодо мальовничості териконів та зацікавлення суспільством техногенними ландшафтами, які, незважаючи на свою небезпечність, візуально виглядають дуже привабливо. У 2013 році у мережі інтернет було проведено анкетування закритого типу Е. Ясеновою на тему «Чи потрібні терикони на Донеччині?». В опитуванні прийняло участь 224 особи різних вікових категорій та професійних поглядів. Протягом місяця суспільство мало можливість ознайомитись з даною проблемою на сайті <http://www.donjetsk.com> та дати відповідь на запропоновані питання. Отримано такі результати:

- 93 людини (42% опитаних) вважають, що терикони без сумніву, необхідні – це невід'ємна пам'ятка Донецького краю;
- 63 людини (28% опитаних) стверджують, що необхідні, але їх всіх потрібно обов'язково озеленити та виконати необхідні заходи з рекультивациі щоб знизити рівень екологічного забруднення;
- 24 людини (11% опитаних) вважають, що терикони обов'язково потрібно знести поблизу житлових масивів, інші можна залишити;
- 22 людини (10% опитаних) стверджують, що терикони зовсім не потрібні, від них постійні викиди шкідливих речовин які понижують імунітет суспільства;
- 22 людини (10% опитаних) схиляються до думки, що даним питанням повинні займатись фахівці, вони цілком покладаюся на їх професійні висновки.

Проаналізувавши рівень зацікавленості суспільством даної проблематики, можемо стверджувати, що проблема реабілітації порушених територій є актуальним питанням сьогодення, яке носить екологічний та естетичний характер- покращення візуального середовища вугледобувних районів Донбасу та збереження обличчя міста, що характеризує промислово спрямованість та індустріалізацію Донецького краю. Містобудівний потенціал порушених територій та низький рівень екології Донецьку, є головним чинником реабілітації порушеного міського середовища яке формується під впливом візуальних факторів враховуючи планувальні, територіальні, композиційні якості, що визначають програму і заходи щодо покращення екологічної рівноваги в суспільстві та забезпечення комфортних умов життєдіяльності людини.

Мета доповіді. Визначити особливості візуального аналізу порушеного міського середовища та розробити уніфіковані моделі візуального аналізу природних відвалів (на прикладі порушених територій м. Донецьк).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

- вперше проаналізовано наявний досвід візуального сприйняття міського середовища та техногенних ландшафтів;
- визначено та систематизовано чинники, що впливають на процес сприйняття порушеного міського середовища з точки зору людини;
- створено уточнену схему розташування природних відвалів в структурі міста Донецьк на топографічній основі з виділенням порушень як структурних елементів міського середовища;
- вперше визначено рівні візуального сприйняття природних відвалів та створено схему рівнів візуального сприйняття природних відвалів у м. Донецьк (рис. 1);
- вперше розроблено уніфіковані моделі візуального сприйняття природних відвалів як компоненту міського середовища (рис. 2).

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

- Середовище середнього плану;
- Середовище дальнього плану;
- Межа міста;
- Середовище середнього плану;
- Середовище дальнього плану;

Рис. 1. Схема рівнів візуального сприйняття природних відвалів у м. Донецьк

Апробація і впровадження результатів дослідження. Рекомендації дані на базі розроблених уніфікованих моделей візуального сприйняття порушеного міського середовища, які можуть бути впроваджені в науково-дослідних організаціях, освітніх установах як вихідна інформація для подальшої розробки заходів з реабілітації порушеного міського середовища та створення комфортного візуального середовища життєдіяльності людини. Основні положення дослідження будуть представлені в дипломному проектуванні Погорілої О.М. у науково-дослідній роботі на тему «Реабілітація порушеного міського середовища як візуального компоненту містобудівного ансамблю».

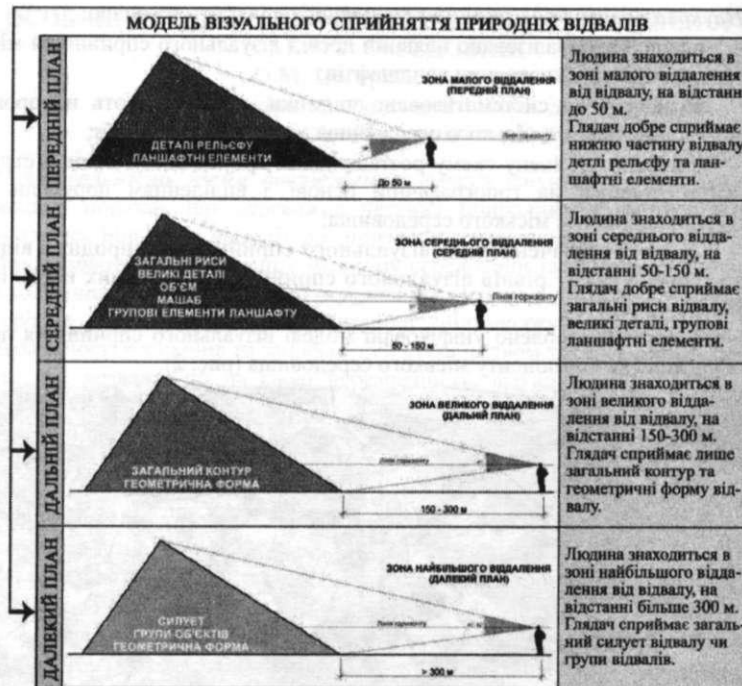

Рис. 2. Уніфіковані моделі візуального сприйняття природних відвалів

Висновки. Особливості візуального сприйняття порушеного міського середовища визначаються:

- рівнями візуального сприйняття природних відвалів до яких висуваються вимоги як до окремих комплексів чи груп об'єктів, так і до загального вигляду міського середовища й містобудівних ансамблів, що містять порушені території;
- доцільністю форм загального силуету забудови міського середовища, гармонійною організацією просторових акцентів та домінант;
- візуальними та просторовими зв'язками між всіма компонентами міського середовища;
- задоволенням потреб людей;
- гармонійним взаємозв'язком відвалів з існуючою містобудівною ситуацією, корегуючи її таким чином, щоб задовольнити емоційно-вольові вимоги людини.

Комфортне візуальне сприйняття переднього плану вимагає уваги до деталей об'єкту сприйняття. Важливе значення відіграє співвідношення масштабу всіх елементів об'єкту сприйняття з міським середовищем. Негармонійне пропорювання може сприяти виникненню відчуття «роздрібнення». Комфортне візуальне сприйняття середнього плану може бути досягнутим завдяки

правильній організації групових елементів ландшафту, організації просторових доміант та візуальних зв'язків між елементами міського середовища. Дальній та далекий план візуального сприйняття відображають об'ємно-просторові зв'язки в міському середовищі. Для забезпечення комфортних умов візуального сприйняття на цих рівнях необхідно врахувати висотність забудови чи ландшафтних елементів, що прилягають до порушених територій, форми їх взаємозв'язку та співіснування.

ХАОС ЯК СКЛАДОВА СТИЛЕУТВОРЕННЯ В ДЕКОНСТРУКТИВІЗМІ

В.І. Пономаренко, студент

І.О. Кузнецова, д-р мистецтвознавства

Національний авіаційний університет, Київ, Україна

Актуальність теми. В наш час у дизайні використовують велику кількість стилів, що утворилися протягом довгої історії існування людства. Одним із стилів, що зараз стає все більш використовуваним при створенні проектів дизайну (графічного, промислового, дизайну інтер'єру тощо) став стиль деконструктивізм. Він все частіше починає асоціюватися з навколишнім середовищем, в якому ми живемо. Актуальним при проектуванні дизайну інтер'єрів є використання поєднань у проєкціях, що оцінює наш погляд, суворих прямих ліній з нерегулярно змінюючи ми поверхнями.

Мета. Проаналізувати поняття «хаос» як складову стилютворення в деконструктивізмі і визначити формотворчі елементи композиції.

Основні результати дослідження. Основотворчі засади деконструктивізму (а саме його характеристики, основні риси та складові – хаос, деконструкція, руйнація) як певного стилю в дизайні та архітектурі були описані та проаналізовані у багатьох монографіях. Найвідомішою серед сучасних монографій є праця З. Хадід – «Вдивляючись у безодню». Саме в цій праці автор намагався якомога більше розкрити суть деконструктивізму, та його характеристики.

Основні засади деконструктивізму, та їхня роль були описані французьким філософом Ж. Дерріди. Він, критикуючи сучасну європейську свідомість, абсолютизував сьогодення, а його історичні витoki вбачав через аналітичне розчленування та «деконструкцію».

Таким чином було визначено основні детермінанти стилю деконструктивізм: хаос як основа, деконструкція як засіб, руйнація як спосіб.

Деконструктивізм - це стиль, котрий в історії спочатку був відомий як напрям в архітектурі 1980-х рр. Загальною моделлю якого послужив конструктивізм 1920-х рр. та авангард. Найбільш відомими архітекторами цього стилю є К. Гімбельблау, Петер Айзенман, Френк Джері, Заха М. Хадід, Рем Кіолхаіс, Даніель Лібескінд, Бернард Тмулле.

Деконструктивізм являється образами в мистецтві, архітектурі, дизайні, що виражають хаотичність форми, а саме: руйнацію, деформацію, розшарування з зміщенням певних площин, об'ємів відносно одне одного. Вважається,